

בחוטי פשתן — מפני שאמרו חכמים שאפילו בחול שלא תטבול בהן עד שתרכם כדי שיכנסו המים ביניהם לשער⁽⁹⁾.

וכיון דביום חול לא תטבול בהן עד שתרכם, משום כך בשבת לא תצא בהן, מחשש דילמא מתרמי לה טבילה של מצוה ושריא להו, ותתירם לצורך הטבילה⁽¹⁰⁾, ואתי ותבוא לאתויינהו להולכיכם ארבע אמות

והוינן בה: טבילה האמורה במשנה — מאן דבר מי הזכיר את שמה של טבילה אצל הלכות שבת? והיינו, לשם מה נאמרו במשנתנו העוסקת בהלכות הוצאה גם הלכות טבילה.

אמר רב נחמן בר יצחק אמר רבה בר אבהו: מה טעם קאמר במתניתין. מה טעם גזרו רבנן שלא תצא אישה בשבת לא בחוטי צמר ולא

יש בו חציצה אין מועיל לה טבילה אף שהשער הוא מיעוט הגוף. והובאה מחלוקת בזה בבית יוסף, [קצח] וראה עוד להלן.

10. והקשו התוספות אם כן נחשוש בכל בגד שמא תטלטלנו שהרי צריכה לפשטו בשעת טבילה? ותירצו שבבגדים שהם עיקר מלבוש לא חששו משום שלא תלך בלי מלבוש ומיד לאחר הטבילה היא תלבש אותו, ורק על דברים קטנים שלפעמים נושאים אותם ביד חששו שתטלטלם. ודנו האחרונים על לבישת משקפיים האם זה נכלל בגזירה שלא לצאת בדבר שהוא עלול להורידו ולטלטלו בידו, [ראה שמירת שבת כהלכתה יח, הערה מח] ובמנחת שלמה [ב], לה, כא] רצה השואל לדמות משקפיים לעיקר מלבוש שמבואר בתוספות [הנ"ל] שלא אסרו אותו, והשיב לו שסברת התוספות היא משום שאין דרך לפשוט מלבוש ברשות הרבים אבל משקפיים דבר מצוי הוא שמורידו בשעת גשמים וכדומה.

והשו"ע [שא, יד] מתיר לצאת עם בגד שעשוי רק כדי להגן על בגדיו מטינוף, והרמ"א מוסיף שמותר לצאת עם בגד מיוחד להגן מהגשם וכן כובע גשם, כיון שהוא דרך לבישה. וכתב המשנה ברורה [שם נה] שההיתר הוא רק במלבוש וכדרך לבישה, אבל לכסות את הכובע בניילון אסור. והשו"ע [שם, לז] מביא שתי דיעות אם מותר לצאת בשבת עם כפפות —

משום שאין בזמנינו רשות הרבים, אם כן נתקע בשופר וניטול לולב בשבת שבטלה גזירת חכמים]

אמנם הרמ"א וכמה פוסקים נקטו שבאמת יש כיום איסור דרבנן על תכשיטים, אלא שנהגו בטעות היתר — ומוטב שיהו שוגגות ואל יהו מזידות, וכמו שאמרו חכמים על איסור דרבנן שלא ימחו במי שנהג היתר, ראה שו"ע או"ח [תרח]. ופרטי הדינים בזה הובאו לעיל נד, ב.

9. מהתורה חציצה לטבילה היא בשני תנאים: שהחציצה היא ברוב הגוף ושהיא דבר שמקפידים עליו שלא יהא על גופה. [ויש מחלוקת אם ההקפדה היא לפי מנהג רוב העולם או לפי הטובל בעצמו]. ומדרבנן אסרו חציצה ברוב הגוף גם אם אינו מקפיד, וכן במקפיד על החציצה אפילו במיעוט הגוף. וחוטים בשער לכאורה אינם רוב הגוף וגם אינה מקפדת עליהם שהרי דרכה לצאת בהם לרשות הרבים, ומיעוט שאינו מקפיד אינו חוצץ אפילו מדרבנן ואם כן מדוע היא צריכה להתיר את החוטים?

ונאמרו בביאור הענין שתי דיעות, יש אומרים שאם מקפידים על החציצה בשעת רחיצה וטבילה היא חוצצת, ונחשב למקפיד אף שרגילים ללכת עם החוטים ברשות הרבים. וכך הוא לשון הטור ושו"ע, וכמבואר בט"ז יו"ד [קצח, ה]. ויש אומרים שחציצה בשער נמדדת בפני עצמה לענין רוב ומיעוט, ואם רוב השער